

Minister
Zdrowia

ZPP.054.658.2024.JS
Warszawa, 10 lipca 2024

Pani
Monika Horna-Cieślak
Rzecznik Praw Dziecka

Szanowna Pani Minister,

w odpowiedzi na pismo z dnia 30 maja 2024 r., znak ZZS.422.4.2024.KS, dotyczące problemu konsumpcji przez osoby małoletnie wyrobów tytoniowych i używania elektronicznych papierosów, uprzejmie proszę o przyjęcie poniższych informacji.

Na wstępie należy zaznaczyć, że Polska w latach 80-tych była krajem o największej częstości palenia wyrobów tytoniowych w Europie - wynoszącej aż 42% - w związku z tym konieczne stało się podjęcie pilnych i skutecznych działań mających na celu redukcję ,niewątpliwie szkodliwego dla zdrowia, palenia wyrobów tytoniowych wśród milionów Polaków. Działania te na przestrzeni lat przyniosły ogromny sukces, gdyż spowodowały istotny spadek palenia w Polsce.

Zmniejszenie strat społecznych i ekonomicznych powodowanych epidemią tytoniową możliwe jest jedynie przez stworzenie warunków koniecznych dla zmniejszenia rozpowszechnienia palenia tytoniu- m.in. warunków podejmowania przez obywateli świadomych decyzji dotyczących konsumpcji wyrobów tytoniowych na podstawie wiarygodnych informacji o skutkach używania tytoniu. Biorąc zaś pod uwagę fakt, że 70% osób palących obecnie tytoń rozpoczęło palenie w wieku młodzieńczym (przed ukończeniem 18 r.ż.) jednym z ważniejszych elementów wydaje się ochrona młodego pokolenia przed uzależnieniem od tytoniu. Działania te zostały ujęte m.in. w ramach realizacji celu operacyjnego 2. pn.: Profilaktyka uzależnień, zawartego w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021–2025. Działania realizowane w zakresie zwalczania następstw zdrowotnych używania wyrobów tytoniowych i wyrobów

powiązanych, prowadzone są przede wszystkim przez Narodowy Instytut Onkologii im. Marii Skłodowskiej-Curie- Państwowy Instytut Badawczy w Warszawie (NIO). Do zadań NIO należy prowadzenie Telefonicznej Poradni Pomocy Palącym oraz realizacja szkoleń personelu medycznego w zakresie leczenia uzależnienia od tytoniu, w tym przeprowadzania minimalnych interwencji antytytoniowych. NIO współpracuje również z organizacjami międzynarodowymi prowadzącymi działalność w zakresie profilaktyki antytytoniowej oraz udziela pomocy fachowej podmiotom realizującym zadania w tym zakresie. Ponadto prowadzi działalność naukowo- badawczą w zakresie prewencji tytoniowej.

Innym przykładem podejmowanych rozwiązań, mających na celu ograniczanie używania tytoniu, jest realizacja działania Narodowej Strategii Onkologicznej na lata 2020 – 2030 pn.: „Modyfikacja programu profilaktyki chorób odtytoniowych (w tym przewlekłej obturacyjnej choroby płuc POChP) i dostosowanie go do wyzwań określonych w mapach potrzeb zdrowotnych”. W ramach ww. działania przygotowano zostało rozporządzenie Ministra Zdrowia zmieniające rozporządzenie w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu programów zdrowotnych, które miało na celu m.in. zapewnienie pomocy w całkowitym ograniczeniu używania wszystkich rodzajów wyrobów nikotynowych (Program został uzupełniony m.in. o pomoc w rezygnacji z używania nowatorskich wyrobów tytoniowych, w tym podgrzewanych wyrobów tytoniowych oraz elektronicznych papierosów, jak również rozszerzono grupę pacjentów, którzy mogą korzystać z etapu specjalistycznego ww. Programu o osoby powyżej 16. roku życia).

Działania antynikotynowe podejmowane przez resort zdrowia skupiają się również na celu wsparcia leczenia zespołu uzależnienia od nikotyny. Przykładem taki działań jest obwieszczenie Prezesa Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji z dnia 30 marca 2023 r. w sprawie taryf świadczeń gwarantowanych z zakresu opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień. Przedstawione w obwieszczeniu taryfy są wyższe od 40 do 285%. W dniu 15 czerwca 2023 r. Narodowy Fundusz Zdrowia, na podstawie ww. obwieszczenia, dokonał analogicznej aktualizacji wyceny omawianych świadczeń.

Ponadto, obecnie procedowany jest projekt ustawy mający na celu implementację doprawa krajowego przepisy dyrektywy delegowanej zakazującej stosowania aromatu charakterystycznego w podgrzewanych wyrobach tytoniowych. Obecna sytuacja rynkowa, dopuszczająca sprzedaż podgrzewanych wyrobów tytoniowych posiadających aromat charakterystyczny, jest niewątpliwie szkodliwa dla szeroko pojętego zdrowia publicznego. Należy ponadto wskazać na szczególnie wysoką wartość dowodową tego, że to właśnie mentol, z pośród innych aromatów, przyczynia się do wspierania, a także utrzymywania

używania tytoniu oraz prowadzi poprzez swój przyjemny charakter do wzmożenia atrakcyjności wyrobów tytoniowych względem konsumentów.

Podzielam zdanie wskazujące, że w ostatnich latach w Polsce pojawiły się nowe zagrożenia dla zdrowia publicznego, które utrudniają realizację skutecznej polityki antynikotynowej, przykładem są obecnie używane przez osoby nieletnie elektroniczne papierosy.

W przypadku młodzieży w wieku 13-15 lat w Polsce w 2022 r. elektroniczne papierosy były używane przez około 23,4% dziewcząt i 21,2% chłopców. Częstość używania elektronicznych papierosów wśród polskich nastolatków stawia ich pod tym względem w czołówce krajów Unii Europejskiej. Przedmiotowe wyniki badań potwierdza raport Światowej Organizacji Zdrowia dotyczący palenia elektronicznych papierosów, przygotowany na posiedzenie Państw-Stron Ramowej Konwencji Światowej Organizacji Zdrowia o Ograniczaniu Użycia Tytoniu (FCTC), wskazujący Polskę jako państwo z największym na świecie odsetkiem osób nieletnich, które kiedykolwiek używały tego rodzaju produkty (w Polsce odsetek osób w wieku 15-19 lat, które kiedykolwiek spróbowały elektronicznych papierosów wzrósł z 16,8% do 62,1%).

Mając powyższe na uwadze uprzejmie informuję, że w dniu 1 lipca 2024 r. Zespół do spraw Programowania Prac Rządu dokonał wpisu do Wykazu prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów projektu *ustawy o zmianie ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych* (UD86), mającego na celu objęcie przepisami ustawowymi tzw. „płyny beznikotynowe” do elektronicznych papierosów.

Uprzejmie informuję, że w najbliższych dniach przedmiotowy projekt zostanie przekazany do szerokich konsultacji publicznych.

Z wyrazami szacunku
z upoważnienia Ministra Zdrowia
Wojciech Konieczny
Sekretarz Stanu
/dokument podpisany elektronicznie/